

249

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA FINANSÓW

z dnia 22 marca 1999 r.

w sprawie trybu wykonywania kontroli dewizowej przez Narodowy Bank Polski.

Na podstawie art. 21 ust. 4 ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. — Prawo dewizowe (Dz. U. Nr 160, poz. 1063) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne

§ 1. Rozporządzenie określa tryb wykonywania przez Narodowy Bank Polski, zwany dalej „NBP”, kontroli dewizowej w zakresie:

- 1) czynności dokonywanych przez rezydentów i nierezydentów na podstawie zezwoleń dewizowych,
- 2) czynności obrotu dewizowego, dokonywanych przez banki i inne niż banki osoby prawne oraz podmioty nie będące osobami prawnymi, dokonujące skupu i sprzedaży walut obcych i dewiz na podstawie upoważnienia Prezesa NBP,
- 3) wykonywania przez rezydentów i nierezydentów obowiązków, o których mowa w art. 15 ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. — Prawo dewizowe (Dz. U. Nr 160, poz. 1063), zwanej dalej „ustawą”.

§ 2. Ustalenia w zakresie wykonywanej kontroli dewizowej dokonywane są na podstawie dokumentów udostępnianych przez jednostkę kontrolowaną oraz wyjaśnień i oświadczeń składanych przez upoważnionych pracowników tej jednostki.

§ 3. NBP może wykonywać kontrolę dewizową w:

- 1) siedzibie jednostki kontrolowanej,
- 2) siedzibie jednostki organizacyjnej NBP wykonującej kontrolę lub w innych obiektach NBP poza tą siedzibą, zwanych dalej „siedzibą NBP”.

Rozdział 2

Jednostki organizacyjne NBP wykonujące kontrolę dewizową oraz tryb ich działania

§ 4. 1. NBP wykonuje kontrolę dewizową poprzez swoje jednostki organizacyjne:

- 1) Centralę,
- 2) oddziały okręgowe, z zastrzeżeniem ust. 2

2. Na terenie województwa mazowieckiego kontrolę dewizową wykonuje Główny Oddział Walutowo-Dewizowy w Warszawie.

3. Czynności kontrolne wykonywane są przez upoważnionych pracowników jednostek określonych w ust. 1, zwanych dalej „kontrolerami”.

4. Upoważnienia do przeprowadzania kontroli dewizowej udzielane są kontrolerom w formie pisemnej:

- 1) w Centrali — przez upoważnionego przez Prezesa NBP pracownika Centrali,
- 2) w oddziałach okręgowych oraz w Głównym Oddziale Walutowo-Dewizowym w Warszawie — przez dyrektora oddziału lub upoważnionego przez niego zastępcę.

§ 5. 1. Kontrolerzy będący pracownikami Centrali NBP przeprowadzają kontrolę dewizową na całym terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Kontrolerzy będący pracownikami oddziałów okręgowych NBP oraz Głównego Oddziału Walutowo-Dewizowego w Warszawie, zwanych dalej „oddziałami NBP”, przeprowadzają kontrolę dewizową na terenie działania tych jednostek.

§ 6. 1. Kontrolerzy będący pracownikami Centrali NBP wykonują kontrolę dewizową:

- 1) w centralach banków dokonujących czynności obrotu dewizowego,
- 2) wobec rezydentów i nierezydentów, którym Prezes NBP albo z jego upoważnienia dyrektor departamentu w Centrali NBP udzielił w imieniu Prezesa NBP zezwoleń dewizowych.

2. Kontrolerzy będący pracownikami Centrali NBP mogą wykonywać kontrolę dewizową w zakresie objętym właściwością miejscową i rzeczową oddziałów NBP.

§ 7. Kontrolerzy, będący pracownikami oddziałów NBP, wykonują kontrolę dewizową:

- 1) w oddziałach banków dokonujących czynności obrotu dewizowego, mających siedzibę na terenie objętym ich właściwością miejscową,
- 2) wobec rezydentów i nierezydentów, którym dyrektorzy oddziałów NBP udzieliли zezwoleń dewizowych, zgodnie z właściwością miejscową,
- 3) wobec innych niż banki osób prawnych oraz podmiotów nie będących osobami prawnymi, dokonujących skupu i sprzedaży walut obcych i dewiz na podstawie upoważnienia Prezesa NBP, mających siedzibę na terenie objętym ich właściwością miejscową,
- 4) wobec rezydentów i nierezydentów w zakresie obowiązków, o których mowa w art. 15 ustawy, zgodnie z właściwością miejscową,
- 5) w zakresie działania Centrali NBP — na podstawie pisemnego zlecenia Prezesa NBP lub upoważnionego przez niego pracownika.

§ 8. Jednostki organizacyjne NBP wykonują kontrolę dewizową współpracując z właściwymi naczelnymi

i centralnymi organami administracji rządowej oraz jednostkami organizacyjnymi im podległymi lub przez nie nadzorowanymi, a także organami ścigania, zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Rozdział 3

Czynności kontrolne

§ 9. Dokonywanie czynności kontrolnych w zakresie, o którym mowa w § 1 pkt 1 i 2, polega na ustalaniu, czy czynności, na które zostało udzielone zezwolenie lub upoważnienie dewizowe, zostały zrealizowane zgodnie z warunkami w nich określonymi.

§ 10. Dokonywanie czynności kontrolnych w zakresie, o którym mowa w § 1 pkt 3, polega na ustalaniu, czy rezydenci i nierezydenci dopełnili obowiązku przekazania NBP danych, o których mowa w art. 15 ust. 1, 3 i 4 ustawy.

§ 11. 1. Kontrolę dewizową przeprowadza się na podstawie pisemnego upoważnienia do przeprowadzenia kontroli, udzielonego zgodnie z § 4 ust. 4.

2. Upoważnienie, o którym mowa w ust. 1, zawiera imiona i nazwiska kontrolerów, numery ich legitymacji służbowych, określenie jednostki kontrolowanej, zakres kontroli oraz podpis i pieczętę dyrektora jednostki organizacyjnej NBP wykonującej kontrolę dewizową albo upoważnionego przez niego zastępcy.

§ 12. 1. Przedmiotem kontroli dewizowej przeprowadzanej w siedzibie NBP jest dokumentacja dotycząca przedmiotu wykonywanej kontroli, dostarczona przez jednostkę kontrolowaną.

2. Dyrektor jednostki organizacyjnej NBP wykonującej kontrolę dewizową lub upoważniony przez niego zastępca może wystąpić z pismem do kierownika jednostki kontrolowanej z żądaniem przesłania do siedziby NBP, we wskazanym terminie, określonych dokumentów lub wyjaśnień.

3. Pismo, o którym mowa w ust. 2, powinno zawierać określenie jednostki kontrolowanej, zakres kontroli, określenie żądanych dokumentów lub wyjaśnień oraz termin ich dostarczenia do siedziby NBP, a także podpis i pieczętę dyrektora jednostki organizacyjnej wykonującej kontrolę dewizową lub upoważnionego przez niego zastępcy.

§ 13. Kontrola dewizowa przeprowadzana w siedzibie jednostki kontrolowanej wykonywana jest przez co najmniej dwóch kontrolerów jednocześnie.

§ 14. 1. Kontroler nie może wykonywać czynności z zakresu kontroli dewizowej, jeżeli jej wyniki mogą wpływać na jego prawa lub obowiązki albo na prawa lub obowiązki jego małżonka, krewnych, powinowatych albo osób związanych z nim z tytułu przysposobienia, opieki lub kurateli.

2. O przyczynach powodujących wyłączenie z wykonywania czynności z zakresu kontroli dewizowej kontroler zawiadamia dyrektora jednostki organizacyj-

nej NBP przeprowadzającej kontrolę dewizową, który podejmuje decyzję o wyłączeniu.

§ 15. Kontrolę dewizową przeprowadza się w dniach i w godzinach pracy obowiązujących w jednostce kontrolowanej.

§ 16. 1. Kierownik jednostki kontrolowanej obowiązany jest zapewnić kontrolerom warunki niezbędne do sprawnego przeprowadzenia kontroli dewizowej, a w szczególności, w miarę możliwości, oddzielne pomieszczenie i miejsce do przechowywania badanych dokumentów.

2. Kierownik jednostki kontrolowanej obowiązany jest dołożyć wszelkich starań do zapewnienia niezwłocznego przedstawienia kontrolerom żądanych dokumentów oraz wyjaśnień.

§ 17. 1. W przypadku konieczności zawieszenia kontroli dewizowej, kontrolerzy przekazują kierownikowi jednostki kontrolowanej pisemną informację o przyczynach zawieszenia kontroli, w której wyznacza się termin i warunki jej ponownego podjęcia.

2. Informację, o której mowa w ust. 1, podpisują kierownik jednostki kontrolowanej oraz kontrolerzy.

§ 18. 1. Przed przystąpieniem do czynności kontrolnych w siedzibie jednostki kontrolowanej kontrolerzy sprawdzają książkę kontroli, prowadzoną w tej jednostce, w celu ustalenia, czy i kiedy przedmiot kontroli był objęty kontrolą przez inne organy kontroli.

2. W przypadku stwierdzenia, że przedmiot kontroli był badany przez inne organy kontroli, kontrolerzy rozstrzygają, czy wynik tej kontroli może stanowić podstawę do odstąpienia od kontroli dewizowej lub zostać zaliczony do jej ustaleń.

3. W przypadku uznania, że ustalenia kontroli mogą stanowić podstawę do odstąpienia od kontroli dewizowej lub zaliczenia ich do ustaleń kontroli dewizowej, kontrolerzy obowiązani są uczynić stosowny zapis w protokole kontroli.

§ 19. Osoby odpowiedzialne w kontrolowanych jednostkach za sprawy dotyczące przedmiotu kontroli dewizowej obowiązane są na żądanie kontrolerów dostarczać wymagane dokumenty, sporządzać zestawienia i obliczenia oraz udzielać wyjaśnień.

§ 20. Dokumenty sporządzane przez jednostkę kontrolowaną na potrzeby kontroli dewizowej powinny być opatrzone stosownymi pieczętami oraz podpisane przez osoby upoważnione do ich sporządzenia.

§ 21. Kontrolerzy informują kierownika jednostki kontrolowanej o istotnych nieprawidłowościach stwierdzonych w toku kontroli dewizowej, wskazując na celowość niezwłocznego przeciwdziałania stwierdzonym nieprawidłowościom.

§ 22. Kontrolerzy obowiązani są do dokonania wpisu o przeprowadzeniu kontroli dewizowej w książce kontroli prowadzonej przez jednostkę kontrolowaną.

Rozdział 4

Ustalenia z kontroli dewizowej i ich wykorzystanie

§ 23. 1. Z przeprowadzonej kontroli dewizowej sporządza się protokół albo sprawozdanie.

2. Kopie dokumentów źródłowych, zestawienia, obliczenia oraz wyjaśnienia i oświadczenia, na podstawie których kontrolerzy dokonali ustaleń kontroli dewizowej, stanowią załączniki do protokołu albo sprawozdania z kontroli.

§ 24. 1. Z kontroli dewizowej przeprowadzonej w siedzibie jednostki kontrolowanej sporządza się protokół.

2. Z kontroli dewizowej przeprowadzonej w siedzibie NBP sporządza się sprawozdanie.

§ 25. Protokół, po jego odczytaniu, podpisują kierownik jednostki kontrolowanej albo upoważniona przez niego osoba oraz kontrolerzy, parafując każdą stronę protokołu; protokół powinien zawierać pieczęć właściwej jednostki organizacyjnej NBP oraz pieczęćki osób podpisujących protokół, z podaniem imienia, nazwiska i stanowiska służbowego.

§ 26. 1. W przypadku odmowy podpisania protokołu kierownik jednostki kontrolowanej obowiązany jest złożyć pisemne wyjaśnienie przyczyn tej odmowy.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, protokół podpisują kontrolerzy, czyniąc wzmiankę o odmowie podpisania protokołu i dołączając do protokołu wyjaśnienie o przyczynach odmowy jego podpisania.

§ 27. Odmowa podpisania protokołu przez kierownika kontrolowanej jednostki albo upoważnioną przez niego osobę nie stanowi przeszkody do sporządzania i przekazania zaleceń pokontrolnych, a protokół dołącza się do zaleceń pokontrolnych.

§ 28. 1. Kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo do składania dodatkowych wyjaśnień do ustaleń zawartych w treści protokołu, w terminie 7 dni od dnia jego podpisania.

2. Wyjaśnienia, o których mowa w ust. 1, dołączane są do protokołu.

§ 29. 1. Sprawozdanie z przeprowadzonej kontroli podpisuje sporządzający je kontroler.

2. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w trakcie kontroli dewizowej przeprowadzanej w siedzibie NBP, jeden egzemplarz sprawozdania przekazuje się jednostce kontrolowanej.

3. Kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo ustosunkowania się do ustaleń zawartych w sprawozdaniu w terminie 14 dni od dnia jego doręczenia.

§ 30. W przypadku stwierdzenia w toku kontroli popełnienia wykroczeń lub przestępstw dewizowych, jednostka organizacyjna NBP, wykonująca kontrolę dewizową, powiadamia właściwe organy zgodnie z obowiązującymi przepisami.

§ 31. W przypadku stwierdzenia w toku kontroli dewizowej rażącego naruszenia przepisów prawa lub warunków udzielonego przez NBP zezwolenia dewizowego, kontrolujący występują do dyrektora jednostki organizacyjnej NBP, wydającej zezwolenie, o jego uchylenie.

§ 32. W przypadku stwierdzenia w toku kontroli dewizowej, że czynności obrotu dewizowego są wykonywane przez bank lub inną niż bank osobę prawną albo podmiot nie będący osobą prawną, o których mowa w § 1 pkt 2, bez stosownego upoważnienia lub z rażącym naruszeniem przepisów prawa albo warunków udzielonego upoważnienia, upoważniony pracownik w Centrali NBP występuje do Prezesa NBP o zakazanie dokonywania przez nie określonych czynności albo o uchyleniu w całości lub w części udzielonego upoważnienia.

Rozdział 5

Postępowanie pokontrolne

§ 33. 1. W przypadku stwierdzenia, w wyniku przeprowadzonej kontroli dewizowej, nieprawidłowości, jednostka organizacyjna NBP wykonująca kontrolę dewizową przekazuje jednostce kontrolowanej zalecenia pokontrolne.

2. Zalecenia pokontrolne powinny zawierać:

- 1) zwięzły opis wyników kontroli, ze wskazaniem naruszonych przepisów prawa,
- 2) wnioski wynikające z ustaleń kontroli, zmierzające do usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości,
- 3) zobowiązanie jednostki kontrolowanej do powiadomienia o sposobie realizacji zaleceń pokontrolnych.

§ 34. Kierownik jednostki kontrolowanej obowiązany jest w terminie 30 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych poinformować w formie pisemnej jednostkę organizacyjną NBP, wykonującą kontrolę dewizową, o działaniach podjętych w celu wykonania zaleceń pokontrolnych.

§ 35. Do postępowania pokontrolnego przepisy § 30—32 stosuje się odpowiednio.

Rozdział 6

Przepis końcowy

§ 36. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 7 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Finansów: w z. J. Bauc